

<sida1>

[<Ink. den 7 Jan. 1853 / 192 / 1852.> [domkapitlets anteckning](#)]

Till Högvördige Domkapitlet i Hernösand!

Då Herr Contracts Prosten S. Antman i grund af Högvördige Domkapitlets Resolution af den 8de sistledne Junii infordrat min förklaring, ställd till Max. Ven. Consistorium, öfver Herr krono Fogden H. W. Hackzells rapport eller inberättelse till Konungens Befallnings hafvande, så vidt densamma rörer förhållanden vid Gudstjensterne i de

<sida2>

för oskick bemärkta Församlingar inom Contractet, samt bifogat nämnde rapport, får jag med iakttagande af denna föreskrift vördsam förklaring afgifva.

Uti meraberörde rapport förekommer väl icke någon anmärkning emot det sätt, hvar på Gudstjensten i nedanskrefne Församling blifvit af allmogen bevistad, men det är dock bekant, att andeliga rörelser äfven härstädes ägt rum så väl utom som vid Gudstjensterne men hafva ej i allmänhet uti sina yttringar varit så starka under de tre sistflutna åren, som i Pajala och Jukkasjärvi Församlingar. Menigheten har i kyrkan och den Hel. Nattvardens begående, under min tjenstetid på stället, icke uppfört sig bullersamt eller annorledes oskickligt. Det enda, som kunnat väl ej väcka förargelse men dock ådraga sig uppseende, äro de många andeliga rörelser, hvilka uppenbarat sig på flerfalldigt sätt, genom starka suckar, gråt, jämmerklagan, glädjeyttringar, fallande i vanmakt m.m. Jag har genom föreställningar och samtal sökt åstadkomma, det rörelserna ej måtte urarta till

<sida3>

förvillande känsloprål eller uppskattas såsom ovillkorligen nödvändiga utvertes bevis på lefvande christendom, det de egentligen icke äro. Äfven har jag dels offentligt dels enskildt uppmanat allmogen, att söka, så vidt möjligt är, vid Gudstjensten tillbaka hålla utbrottet af rörelserna, på det uppmärksamheten från ordets hörande icke derigenom afvändes. Mitt bemödande synes icke varit utan åsyftad verkan, emedan många, då de förnummit sig nära att öfverväldigas af sin känsla, gått ut från kyrkan, för att ej störa de öfrigas andakt. I allmänhet har Församlingen under Gudstjensterne förhållit sig stilla, med ganska få undantag, så att predikan beqvämligen kunnat höras och vid nattvardens begående har äfven anständigt tillgått. Hvad rörelserna i öfrigt angår, är min öfvertygelse, att de hafva sin grund uti religions känslan samt hos flertalet äro ofrivilliga. Der man vaknat till andeligt lif, kunna de icke alldeles uteblifva, utan måste sig låta mer eller mindre invertes erfaras, men det är äfven min öfvertygelse, att de böra och kunna modereras samt ledas. De skulle mera sällan blif-

<sida4>

va så högljudda och öfverväldigande, om de väckta bemödade sig, att ej gifva alltför fritt lopp åt sina känslor. De sjelfva, utom en och annan, som

1852-08-23 Engelmark till Consistorium i Hernösand

äro sekteriska, uppblåste eller missledde, kunna icke undgå att erkänna sanningsenligheten häraf samt medgifva, det någon gräns och tygel bör finnas för rörelsernas utbrott, hälst — när menigheten är samlad, för att höra ordet.

Härtill må jag bifoga den slutanmärkning, att det andeliga lif, som här begynt, borde räknas till tidens glädjande företeelser och huru ännu mycken ofullkomlighet vidlåder det gryende goda, hoppas jag, i förtröstan på Guds nådiga ledning, att Han, som ett godt verk begynt, skall och låta detsamma, genom kraften af sitt ord, framträda i allt renare väsende.

Karesuando den 23de Augusti 1852.

Fredr. Engelmark.